

Strategi avseende Business Region Göteborgs arbete med industriell symbios 2025–2035

Introduktion

Industriell symbios innebär att företag samarbetar så att överskott/biprodukter i en verksamhet blir en resurs i en annan verksamhet. Industriell symbios handlar om värdehöjning av underutnyttjade resurser som kan nyttjas av andra aktörer. Det kan handla om material, energi eller vatten.

I budget för 2025 fick BRG ett uppdrag att utveckla arbetet med industriell symbios i syfte att skapa arbetstillfällen och gynna ett hållbart näringsliv. Under 2024 har BRG genomfört en potentialstudie och konstaterar att det finns potential för industriella symbioser. För att växla upp och fokusera insatserna har BRG tagit fram en strategi avseende industriell symbios.

Industriell symbios är ett verktyg för att stärka näringslivets konkurrenskraft och ligger i linje med BRGs verksamhetsmål. Industriell symbios bidrar även till målen i det näringslivsstrategiska programmet liksom Göteborgs stads miljö- och klimatmål. Strategin sträcker sig fram till 2035 och har samma tidshorisont som Näringslivsstrategiska programmet. Tillhörande handlingsplaner kommer att ha en löptid på 2 år. Första handlingsplanen sträcker sig från 2025-04–2026-12-31. Strategin är framtagen av en arbetsgrupp med representanter från samtliga verksamhetsavdelningar på BRG under hösten 2024*.

Centralt i strategin är fyra fokusområden; kunskap och inspiration, kartläggning, företagsstöd och samverkan. Strategin för industriell symbios ska bidra till en snabbare omställning i näringslivet och en ökad sysselsättning i Göteborgsregionen som kopplar an till uppdrag i budget 2025. Syftet är att stimulera regional handlingskraft, resiliens samt att öka konkurrenskraften. Den primära målgruppen är både stora som små och medelstora företag. I och med denna strategi kommer BRG att stärka sin förmåga och kapacitet att skapa förutsättningar för industriella symbiosaffärer.

VARFÖR INDUSTRIELL SYMBIOS?

Näringslivet genomgår en omfattande transformation och lokala beslutsmandat utmanas i relation till globala faktorer. Konkurrensen från andra regioner kopplat till framtida investeringar är påtaglig. Lagstiftning inom EU styr mot klimatneutralitet och biologisk mångfald vilket också motiverar cirkulära modeller. Därför behöver företag arbeta mot ett cirkulärt perspektiv då resurser såsom vatten, energi och material riskerar att bli en bristvara och medföra logistikutmaningar och ökade kostnader. BRG behöver med konkreta insatser stärka förutsättningarna för näringslivet att dela resurser med varandra, minska sitt beroende av jungfruliga råvaror och genom detta stärka sin konkurrenskraft.

Industriell symbios är en arbetsmodell som hanterar resursutmaningarna, bidrar till cirkularitet och stärker därmed Göteborgsregionens attraktionskraft och företagens konkurrenskraft genom,

Minskade kostnader: Genom att dela resurser och avfallshantering kan företag minska sina kostnader för råvaror och energi.

Förbättrad innovationsförmåga: Samarbeten inom industriell symbios kan stimulera innovation och utveckling av nya produkter och processer.

Stärkt identitet och image: Företag som deltar i industriell symbios kan förbättra sin miljöprofil och därmed stärka sitt varumärke.

Fler gröna jobb: För kommuner kan industriell symbios skapa fler hållbara arbetstillfällen och bidra till lokal ekonomisk utveckling.

Platsmarknadsföring: Områden med framgångsrika symbiosnätverk kan bli mer attraktiva för nya företag och investeringar.

Ökad resiliens: Genom att diversifiera sina resurser och samarbeta kan företag och kommuner bättre hantera förändringar och kriser.

Stärkt varumärke: Industriell symbios stärker Göteborgs varumärke som "Front-runner in sustainability" "Master of collaboration" och "Hotspot for innovation"

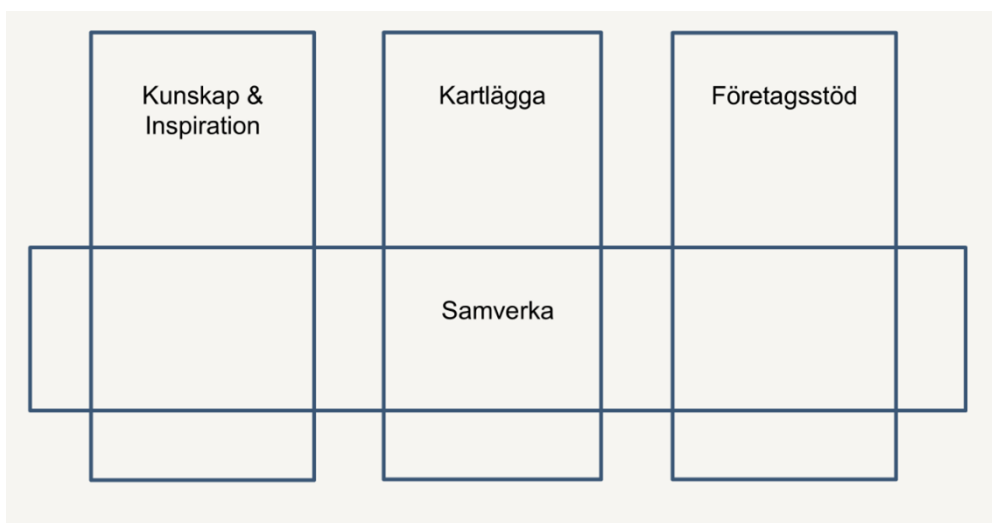
VISION 2035

"Genom Industriell symbios bidrar vi till hållbar omställning, fler framgångsrika företag och ökad attraktionskraft. Industriella symbioser är ett viktigt verktyg i skapandet av 120 000 nya jobb. Vårt arbete bidrar till kortsiktigt värdeskapande parallellt som vi jobbar för långsiktig samverkan över sektorsgränser för att uppnå

visionen om ett klimatneutralt och resurseffektivt Göteborg. Vi bidrar till ett resilient näringsliv och vi stärker regionens beredskap genom säkrare försörjning av energi, material, vatten och livsmedel. Genom symbios stärker vi bilden av Göteborgregionen som Frontrunner in sustainability, Master of collaboration och Hotspot for innovation”

FOKUSOMRÅDEN

Strategin har fyra fokusområden som styr BRGs arbete och angreppssätt med industriell symbios; Kunskap & inspiration, Kartlägga, Företagsstöd samt Samverka.

Kunskap & inspiration

Detta område innebär att bygga kunskap och inspiration om industriell symbios hos oss själva och hos dem vi jobbar med för att skapa förutsättningar för industriell symbios. Syftet är att höja kunskapsnivån internt, hos näringslivet och andra intressenter. BRG arbetar idag med både utbildningar som kunskaps- och inspirationsaktiviteter t. ex. seminarium och extern kommunikation.

Kartlägga

Detta område innebär att kartlägga regionens potential, aktörer, strömmar och platser för att identifiera de lokala förutsättningarna. Syftet är att få en nulägesbild och förstå näringslivet förutsättningar för industriell symbios. BRG arbetar idag tillsammans med många delar av näringslivet genom både företagsrådgivning, etablering, projekt och andra samarbeten. BRG gör också analyser av näringslivets utveckling och förutsättningar.

Företagsstöd

Företagsstöd innebär att BRG stödjer företag i sitt arbete med resurseffektivisering genom industriell symbios. Arbetet kommer att ske genom företagsrådgivning och, vid utvalda satsningar med stor potential, genom att BRG tar en faciliterande roll för att få symbios samverkan mellan större aktörer eller relevanta etableringar att initieras. Detta kommer genomföras med utgångspunkt i BRGs befintliga erbjudanden genom bland annat företagsrådgivning, tillväxtprogrammet, strategiska samarbeten, vid nyetableringar och expansionsetableringar.

Samverka

Samverka och etablera strategisk dialog är en förutsättning för att få tillstånd industriell symbios och kommer att ske med näringsliv och andra aktörer såsom Stadens bolag, RISE och SNIUS (Svenska nätverket för industriell och urban symbios). Dessa parter är avgörande för att nå framgång då de besitter reststömmar, infrastruktur och kompetens. Samverkan är också ett arbetssätt för att BRG ska kunna främja industriell symbios och behöver integreras i Kunskap & Inspiration, Kartlägga och Företagsstöd. Syftet är att bygga egen kunskap och etablera samverkan som möjliggör för BRG att stödja en lokal utveckling genom industriell symbios.

MÅL 2035

- BRG har haft en betydande roll för att initiera och bidra till att industriella symbioser har skapats och för att SME företag förstår och ser risker och affärsmöjligheter kring att cirkulera resurser.
- I arbetet med industriell symbios har vi etablerat ett fungerande arbetssätt.
- Vi har positionerat Göteborgsregionen som en relevant region inom industriell symbios.
- Konkurrenskraftigt näringsliv och en ökad sysselsättning i Göteborgsregionen

ARBETSSÄTT OCH ROLLER

Arbetssätt

BRG utgår från ständigt lärande genom att utvärdera och uppdatera arbetssätt, roller, aktiviteter, mål och strategi årligen utifrån att vi lär oss mer och mer. Kunskap är en nyckel för att vi och de vi arbetar med förstår industriell symbios. Vi har ett agilt angreppssätt och väljer lämpliga arbetssätt och metoder för att ta oss an detta stora och komplexa område. Att arbeta med strategin är ett långsiktigt arbete och

process. Vi inkluderar industriell symbios i befintliga erbjudanden, metoder och verktyg och utvecklar nya när det behövs.

BRG kommer vid behov att initiera riktade insatser som delvis kommer att bäras genom eget arbete, dels genom att stödja och förstärka andras arbeten och söka annan offentlig medfinansiering för uppväxling i projekt. Sammantaget skall arbetet bidra till att stärka den gröna omställningen, skala upp innovationer och branschöverskridande samarbeten och leda till fler arbetstillfällen med positiv regionalekonomisk effekt.

Roller

En arbetsgrupp med representanter från alla avdelningar driver arbetet avseende industriell symbios. Utsedd person samordnar arbetsgruppen och alla berörda avdelningar har ansvar för olika aktiviteter och bidrar på olika sätt.

HANDLINGSPLAN

Handlingsplan för perioden 2025-04 – 2026-12-31 är framtagen. I handlingsplanen framgår aktiviteter, innehåll, ansvar och tidplan (se bilaga).

Genomförande av handlingsplan

Initialt kommer vi prioritera att bygga grund internt samt hos våra nyckelmålgrupper såsom näringslivet, regionala näringslivschefer och upphandlade konsulter. Fokus kommer att ligga på att bygga kunskap och kartlägga. Syftet är att höja kunskapsnivån och skapa förutsättningar för industriell symbios.

Parallellt kommer vi att börja kartlägga flöden, målgrupper, drivkrafter, potential och aktörer så att vi och dem vi ska jobba med får en förståelse för våra lokala förutsättningar. Vår läroresa sker också genom att börja arbeta med frågan. Därför avses ett par case där BRG tar en faciliterande roll med fokus på att testa och lära.

Vi kommer att erbjuda små erbjudanden i form av företagsrådgivning och kunskapshöjande aktiviteter för enskilda företag och små flöden/ potentiella symbioser. Vi investerar mer tid och tar en aktiv faciliterande roll i geografiska platser eller utvalda flöden med potential för stor ekonomisk nytta, stor miljönytta och/ eller skapande av många arbetstillfällen.

Vi kommer att samverka med näringsliv, andra regioner, städer och symbiosinitiativ nationellt och internationellt i syfte att bygga egen kunskap och etablera samverkan som möjliggör för BRG att stödja en lokal utveckling genom industriell symbios.

Vår bedömning är att insatserna och nya inriktning kommer leda till att förstärka regionens förutsättningar att behålla och öka sysselsättningen i Göteborgsregionen kopplat till flera branscher. Vi bidrar till att stärka näringslivets och regionens krisberedskap och resiliens genom säkrare försörjning av energi, material, vatten och livsmedel.

ÖVERGRIPANDE MÅL 2025–2026

Kunskap & inspiration

- Höjd kunskap för identifierade målgrupper för att kunna bedriva symbiosutveckling

Kartlägga

- En effektiv metod för kartläggning är framtagen
- Påbörjat och fått första förståelse för regionens restflöden

Företagsstöd

- Verktyg och arbetssätt är på plats
- Påbörjat företagsstöd och byggt egen kunskap

Samverkan

- God förståelse för relevanta intressenter
- Påbörjat positionering av BRG och industriell symbios som verktyg

BUDGET 2025

BRG har i budget för 2025 tilldelats 2 miljoner SEK för att driva arbetet med industriell symbios.

- 1,3 miljoner SEK finansierar resurserna i arbetsgruppen utifrån olika procentsatser.
- 250 000 SEK är avsatta för konsultstöd avseende strategi- och utbildningsinsatser.
- 250 000 SEK är avsatta för konsultstöd avseende potentiell symbios kopplat till tekniskt vatten.
- 200 000 SEK är avsatta för kommunikation och övriga kostnader.

** Strategin är framtagen av en arbetsgrupp med representanter från samtliga verksamhetsavdelningar på BRG under hösten 2024. Följande individer deltog: Patrik Andersson, Eva-Lena Albihn, Per Österström, Henrik Einarsson, Andreas Göthberg, Marie Gumabon, Karin Forsberg, Eva Källrot, Mattias Hedeberg, Bodil Kronstam Brattö, Anastazia Kronberg och Hans Larsson. Arbetet har samordnats av Anastazia Kronberg och Hans Larsson med stöd av Emma Dalvåg från Coest.*